

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Kiadó-laptulajdonos:
Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 10 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal. Becsek D. Fia könyvnyomda

A nagy nap előtt.

(N.) A nemzeti érzés, mely megtanít a haza iránti végtelen szeretetre és ragaszkodásra, mely szívünkbe oltotta soha el nem mulón a hon iránti megtörhetlen szent érzelmeinket — ünnepet parancsol. Az idő kereke gyors, az nem vár, sebesen szalad a végtelen pályán feltartóztatlanul, nemzedék után nemzedéket cserél s leírja a történelem lapjára munkájának eredményét. Márczius 15! A szabadság hajnalának első pislogó jelensége, a melyből később kifejtett a nap, melynek melege mellett új életre, tetterre éledt a nemzet. Minden honfiu szive, lelke örömben úszik, egy eszme vezérli minden gondolatát, hogy miként boldogítsa azt a földet, mely bölcsőnk tartotta, mely sirunk lesz.

A szent kegyelet a hősök iránt, kik dicsőséges álmok aluszsák, a magyar Géniusz, a magyar honszeretet lángja, fénye mellett méltó megemlékezést kíván akkor, midőn a magyar hon ötven éves szabadságát, ötven éves újra ébredését ünnepli. A rabbilincs lehullt, felszabadult a sajtó, mely a nemzeti érzés, lelkiismeret, haladás organuma, és szabadok lettünk mi is.

Ünnepre fel! Hisz ez a legnagyobb ünnep! A szabadság védszárnyai mellett fejlődünk tetterre, erős nemzetté, haladtunk rövid ötven év alatt akkorát, hogy az európai nagyhatalmak szövetségének biztos támasza lettünk. Fejlődésünk fenséges regéjét nem kell elmesálnunk, szívében érzi mindenikünk azt.

Ünnepre fel! Nincsen egy ember, ki ne érezné ennek nagy voltát, ki ne sarkaltatná erre szívében érző honszeretet által; — mit az elődök vér között viharban kitartva, kivívtak nekünk, mint megbecsülhetlen örökséget tiszt-

telve ünnepi dalt énekelve, kell, hogy köszöntsük márczius 15-ének reggelét.

Az ország különböző részeiből jött részletes jelentés szerint mindenütt lázas sietséggel igyekeznek a nagy napot minél impozánsabbá, dicsőbbé tenni, hogy a nagy mult nagy dicsőségéhez méltó legyen a hála, a kegyelet ünnepe is.

Nem kell felhivnunk erre senkit, ki felhívásra szorul, az ne is vegyen részt, kinek szíve mint egy elodázhatlan szükségét nem érzi, az maradjon otthon. Nincs az országnak egy egyesülete, mely ne kívánna részt venni a nemzeti nagy mozgalomban és nincs talán földünknek egy fia, ki ne kívánna kegyeletét illő ünnepségek között leróni.

Mi egy pár szóban a székely néphez akarunk szólni, hogy igyekezzék szabadságának, jog és egyenlőség magasztos eszméjének 50 éves ujjaszületése idején fohászt küldeni az egek urához, kérve, hogy kölcsönös becsülés, becsületes munka között az elődök által dicsőn megteremtett uton segítsen előre, segítse, oltalma alá vegye hazánk! Kezddhetünk az előkészületekhez, mert ennek a napnak köszönhetjük gondolat-szabadságunk, önállóságunk, nemzeti létünk. Tanítsa az apa gyermekét e nap szentségére, tanítsa becsülni azok emlékét, kik harcza, tűz között is kitartottak Szabadság, Egyenlőség, Testvériség zászlója mellett. A gyermekben először a hazafiúi érzést kell nevelni és azután jön minden, először az együvé tartozandósági érzetet kell benne öntudatra ébreszteni és azután jön a boldogító tudomány.

Ha már nem készülnenek oly nagyon ez ünnepre az egész országban, talán észre sem vennék, hogy alig tíz nap és itt van márczius

tizenötödike. Pedig csakugyan itt van, a tél végén, tavasz kezdetén.

Igaz rég volt, ötven esztendeje, hogy meg volt. De meg volt, nem mese, ragyogó valóság volt. A kik átérték, most is tovább álmodják, s görnyedő vállal ülve közöttünk, minket is mámorba ejtenek azoknak a napoknak emlékezetével, a melyekben a válluk ép volt s a szívük fiatal.

Hogy is volt csak?

... A tavasz lehellelte szállt át a világon viharra erősödvén a rabvárakkal szemben, s langyos fuvalomná szelidülve a gyenge csirák felett ...

De erre rátérünk.

Ugy az egyes intézetek, mint városunk körei, készülnek az ünnepélyre, ne maradjon el senki hát, e nap szentvolta lelkesedéssel áthatón legyen buzdító a jövőre is. Meg vagyunk győződve, hogy egységes lesz, egy szívvvel és lélekkel fogunk részt venni, melynek összhangját nem zavarhatja meg semmi se.

Fel! ünnepelni!

Belföld.

Az udvar itthon. A királyi várpalotában még nagy az élénkség, bár a legközelebbi napokban ismét csendesség lesz. A király még itthon van, de kíséretének nagy része már elutazott és nem sokára ő is elhagyja a fővárost, ápril elején azonban hosszabb időre ismét visszatér.

A szocializmus pusztulása. A különböző vármegyékben, hol lelketlen izgatók a népet a végletekig felizgatták, a csendesség és béke kezd visszatérni. A nép belátta, hogy néhány külföldi ember kezében eszköz lett s bolondító tanácsok leple alatt vérök utolsó cseppjét is kiszívják. Észre tértek a felizgatott kedélyek s a béke helyre állt, a tavaszi

A szép Marjucza és Domnu Elemér.

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti tarczája. —

Irta: *Gróf László Ádám.*

Az Olt völgyében elrejtve magasra nyúló hegyek aljában van egy kis falu, melyről nem sokat hallani, népe jámbor és munkás, erkölcsében megingathatlan, öröklött szokásaiban a végsőig makacs. Itt éledgett a Zomobory család utolsó fia sarkadéka „domnu Elemér“, mert így hívta a jámbor rumuny zsugori agglegényt, ki egyedüli kedvtelését vadászásban, rendes foglalkozását pedig az uzsoráskodásban találta.

Már harmadik éve, hogy ide költözött omladozó kuriájába, tetszett neki az elrejtett kis falu, benne a méhszorgalmu nép, a kolompoló nyáj, a pásztorlegények méla bus tilinkója, meg a piros pozsgás katrinczás oláh fáták s közülök legkivált az öreg Ilia Marjuczája.

Nem is igen mozdult ki máskor, csak Szent-György és Szent-Mihály napkor, midőn a harmadik megyébe levő Y. községbe ment a kamatokat felhajtani.

Iliának volt egy megmérhetlen kineze, a Marjuczája, s egy elviselhetlen átka a „praepeditu“ Nucza“.

Marjucza páratlan volt a maga nemében, rózsza

piros arczczal, keskeny, örökös mosolygó ajkakkal, melyhez csábítóan illett merész, hajlásu görög orra, s ha nevetésre nyíltak ajkai? — a kis gödröcské, mik arczán jelentkeztek, elszédítették azt, ki elég merész volt a tüzesen égő fekete szempárba pillantani.

Nuczu gyakori vendég volt Iliánál — rendszerint olyankor jött, midőn pénzéből már kifogyott. Ez gyakran megesett vele, mert a katonaságnál, hol altiszti rangban szolgált — még recapitulációval is — sok olyan szokást örökölt, mely a reá maradt kis vagyonkát hamar felemésztette s így egyedüli támasza Ilia volt.

Nuczu, látogatásai alkalmával — különösen az utóbbi időben — el nem palástolható zavarba jött Ilia s így a dolog találgatásokra adott alkalmat.

Zomobory, ki tőzsomszédja volt Iliának, élénk figyelemmel kísérte ezeket; hogya mikor a szép virág ott díszelgett közelében s azt leszakítani vágyai nétoábbját képezte.

Kemény tusára kelt benne a megszokott lelki állapot, a kincsvágy — a szokatlan érzéssel — a szerelemmel.

Nem is tudta, hogy ez mi, csak érezte, hogy valami különös áram fut rajta végig mindannyiszor, valahányszor a szép Marjuczát látja, a mint a házi teendőiben forgódik; igyekezik is vele szóba eredni — a kedvéért már oláhul is jól megtanult — de sohse tudja azt elmondani, a mit tulajdonképen

akarna; ha távolról célozgat, Marjucza rendszerint fülig pirul s illemteljes köszöntéssel ugy tesz vele, mint Szent Pál tett őseivel. Zomobory, ki élete java részét már leélte falun — és a vadvirágok illatával már szokva volt, sehogy sem tudott bele törődni, hogy ez a havasi rózsza nem számára nyíltott olyan szépen.

Mindent elgondolt, attól sem riadt vissza már utóbb, hogy feleségül vegye, de Marjucza erről hallani se akart.

E közben az idő telt, Nuczu, a praepeditu megismételte látogatásait s az mindannyiszor látható nyomokat hagyott Iliánál, mert lábas jószágaiól veszedelmesen kifogyott s már a harmadik pár tulipántos jármot is feldobta a szérűre.

Zomobory is megismételte kérését, de Marjucza hajthatatlan maradt s vele Ilia is.

Egy kellemes nyári napnak alkonyán, a mint üldögélne Zomobory kertjében, a busan aláhajló szomorú fűz alatt, suttogásszerű beszéd üti meg füleit, s kiragadva magát ábrándos gondolataiból, élénken figyelni kezd.

A hang Ilia hasonló hosszúságú kertjéből jött, az alsó részből, hol az Olt egykedvű csobogással foly odább s tisztás a láthatár ki a mezőre.

Zomobory gondos elővigyázattal felemelkedik helyéről s lassan elkuszik a vad komlóval befolyt kertelés tövébe s onnan lélekzetét is elfojtva macska

munka gyors közeledése elég gondot adott, hogy elfoglalva maguk, helytelen és lehetetlen utra ne térjenek. A lázadásból pedig példát vehet a munkás-nép, hogy csak önvérét fertőzi meg, de czélt erőszakkal, munkakerüléssel nem ér.

Külföld.

Merénylet a görög király ellen. György görög király ellen f. hó 1-én Athen mellett merényletet követtek el. Két görög alattvaló, — kik már kézre is kerültek — *Carditzi* és *Kyrinkon* a királyra, midőn Áthén felé hajtott kocsijával, melyben neje is ült, az út mellől mint egy husz lépés távolságból 6 lövést tettek. A merényletök félelmének köszönhető, hogy a golyó nem talált s így a király megmenekült. Az összes hatalmak, valamint maga Görögország üdvözlő táviratokkal halmozta el a királyt szerencsés megmenekülésére. A merénylet élénken foglalkoztatja az embereket. *Athénben* apróra megbeszélnek részleteit és mindennap valami újat tudnak róla mondani. Hol történt, miért és hogyan kerültek kézre olyan gyorsan a merényletök, mindezt élénken magyarázzák. A merénylet helyén *bombákat* találtak, a miből azt következtetik, hogy az összeesküvők *több ilyen bombát* helyeztek el, a miért is ezeknek helyét sürgősen keresik. A király parancsára azokat a *fenyegető leveleket*, melyeket az utóbbi időkben kapott, *elirtokolják*, hogy a család ne nyugtalanodjék. Az elfogott *Carditzi* igen eladósodott ember volt. Az összeesküvők csak nagy összeg pénzen birták rá a merénylet végrehajtására.

Mit jelent a német zászló? *Wilhelmshavenből* jelentik: Az ujonczok megesketésénél ma *Vilmos* császár beszédet mondott, melyben a német zászló színeire czélozva így szólt:

A fekete szín a munkát jelképezi, a fehér a nyugalmat és békét, a vörös a vért, a melyre szükség van, hogy a másik kettőt összetartsa.

A császár megemlékezett a kiaucaui bajtársakról is. A megesketés után a császár a tengerészeti kaszinóba ment. Az odavezető uton a sorfalat álló csapatok hurrahkiáltásokba törtek ki.

Szabad Lyceum.

Sz.-Udvarhely, 1898. márcz. 5.

Olvasóink közül bizonyára sokan fogják szívesen venni, ha egy pár szóban a Szabad Lyceumot ismertessük, melynek létrehozataláért teljes elismerés illeti meg a Tanári Kört, hogy fáradsággal bár, de meghonosította, nagyvárosok mintájára, itt, városunkban is e jeles intézményt, melylyel lehetővé tette nemcsak iparosaink ismeretkörének szélesbítését,

hanem élvezetes délutánokat szerez minden rendű és rangu, a tudományok után érdeklődő közönségnek.

A Szabad Lyceum tudományt és ismeretet terjesztő társaság, s mint ilyen alapszabályszerű czélja elméleti és gyakorlati sorozatos előadások rendezésével, esetleg ezek kinyomtatásával a közönség érdeklődését a szellemi munka és haladás iránt felkelteni és alkalmat adni arra, hogy ismereteit a gyakorlati élet, a tudomány és művészet terén mindenki gazdagíthassa.

A Szabad Lyceum eredetileg az angol University Extension egyetemi műveltséget terjesztő mozgalom mintájára kívánt alakulni, de a honi viszonyok sok tekintetben eltérésre kényszerítették. Mi nálunk az első társaság Budapesten 1893-ban alakult s a kezdet nehézségeivel küzdve, kizárólag a főváros területére szorítkozott, de már ily rövid idő alatt, ily messze a fővárostól is folytatja áldásos működését.

A szabad Lyceum egyéb honi közművelődési egyesületeinkhez képest abban keresi a maga sajátos feladatát, hogy az elméleti és gyakorlati ismeretek minden ágából rendszeres oktatást kíván nyújtani, még pedig nemcsak a középosztály, hanem egyenesen a nép számára.

Figyelmét mindenekelőtt ama körökre fordítja, melyeknek művelődési szükségleteiről a fennálló közoktatásiügyi intézmények nem gondoskodhattak.

A Szabad Lyceum előadói karát városunkban a Tanári Kör tagjai alkotják s már ez elég bizonyíték arra, hogy meglegyünk előre győződve annak áldásdús eredményéről s mentől tömegesebb megjelenésünkkel bizonyítsuk be azt, hogy azok, kik népünk művelődésén, szellemi képességünk fokozásán fáradoznak — nem eredmény nélkül teszik azt, s a jó talajba elvetett mag bizonyára meg fogja hozni a maga áldásos gyümölcseit!

B.

Ujdonságok.

Kitüntetés. A király *Tauszik* B. Hugó, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara elnökének, a kereskedelem és ipar terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

Márczius 15. Az ev. ref. kollegium márczius 15-én a nagynapok emlékének ötvenéves évfordulója alkalmából az intézet dísztermében délelőtt 11 órakor bazafias ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Hymnusz, orgonakisérettel éneklí a közönség. 2. Imát mond *Bod* Károly r. tanár. 3. Nemzeti dal, Petőfitől, szavalja *Márton* Árpád VII. o. t. 4. Szózat, Egressitől, éneklí az ifjusági énekkar. 5. Alkalmi beszédet mond *Solymossy* Endre r. tanár. 6. Magyar

használta arra, hogy buvó helyéről úgy távozzon, mint jött, s azután gyorsan beosont házába, mintha kint sem lett volna; így üldögélt jó darabig, már be is alkonyodott teljesen, midőn egyszer csak lépteket hall közeledni.

— Jó estét domnule Elemér, szolt valaki félénken az ajtóhoz támaszkodva.

— Jó estét Ilia, — mert ő volt — válaszolt Elemér, na hát mi jóban jár nálam?

— Nagy baj van domnule, nagy baj van!

Elemér színeli ijedtséggel kérdezte s hivta, hogy lépjen beljebb, miközben egy a penésztől smaragd színű gyertyatartóban meggyújtott egy 4 kros dugónagyságu maradékot.

Gondosan betette Ilia után az ajtót, barátságosan leüléssel kínálta s újból jövele felől kérdezte.

— 600 pengőre van szükségem domnule Elemér — s kölcsön vennék, ha adnál.

Nincs pénzem Ilia, volt a zsugoriaknál megszokott válasz.

— Ejh, van, van, csak nem akarsz adni domnule, pedig jó interest adnék reá!

— Hiszem, hiszem Ilia, szolt Elemér, de talán két hét múlva adhatnék csak.

— Hajh domnule, nekem nagyon sürgős, egy fizetési terminusom holnapután jár le s csak most vettem észre, ez a baj domnule.

— Hát aztán ott nem lehetne jó interestre prolongálni?

— Nem vár az domnule, végem van, végem van, ha nem segítsz!

— Hát mi lenne az interest?

dalok, Kozáktól, előadja az ifjusági zenekar. 7. Előre, Tóth K.-tól, szavalja *Félegyházy* Ernő VII. o. t. 8. Riadó, Rudassitól, éneklí az ifjusági énekkar. 9. Igazgató záróbeszéde s a Gidófalvy-ösztöndíj kiosztása. 10. Induló, Müllertől, előadja az ifjusági zenekar.

Takarékpénztári új igazgató. A székhelyegyleti takarékpénztár mult vasárnap tartott közgyűlésén *Bod* Károly ref. kollegiumi tanár a vallás- és közoktatásügyi miniszternek egy ismert körrendelete folytán igazgatói állásáról lemondott; — helyébe *Ugron* János volt alispánt választották egyhangulag meg.

Nőegyletünk mult szerdai filérestélyét *Ugron* Istvánné és *Barabás* Andrásné rendezte dicséretes sikerrel. Az egybegyűlt szép számú közönség élénk figyelemmel kísérte a program minden egyes számát. *Diemár* Emil Bartók „Egy agglégény keservei” című költeményét szavalta el általános tetszés közt. Ezután *Bergleiter* Gyula Petőfi „Az örült” című költeményét adta elő műkedvelőknél még soha sem tapasztalt ügyességgel, routinnal. Alapos lélektani tanulmányba volt alkalmunk gyönyörködni, s a nehéz költeményt, melyben Petőfi egész szenvedélyes lelke vergődik, művészi ügyességgel oldotta meg. Majd *Vajna* Zoltán olvasott fel, később *Szakáts* Zoltán adott elő — két monológot — igen sikerülten, hatásosan.

Tánczestély. A parajdi Kaszinó tegnap este a Hutter-szállóban fényesen sikerült tánczestélyt rendezett, melynek tiszta jövedelme a Kaszinó pénztára javára fordíttatott.

Szabad Lyceum. A tanári kör által megalkotott Szabad Lyceumi első előadás m. hó 28-án vette kezdetét szép számú közönség jelenlétében, melyen Dr. *Solymossy* Lajos kir. igazgató a kémia köréből tartott előadást. Ezután *Embery* Árpád gymnasiumi tanár „A nevetést keltő tényezők széptani meghatározása”-ról elmélkedett. Mindkét pont általános figyelem között folyt le, csak néha-néha szakította félbe tetszés nyilvánítás — II-ik felolvasó-napja ma délután 5 órakor a főreáliskola tornatermében lesz. — Előadók Dr. *Solymossy* Lajos: A kémia köréből; *Vasszilky* Viktor: A tragikum és comikum érvényesülése a népköltészetben. Belépti díj a még hátralévő két előadással együtt 1 korona.

A polgári önképző és betegsegélyző egylet f. hó 7-én is megtartja Reich Róza, Sepsi Juliska, Felméri József, Kökösi János rendezésével szokásos filérestélyét, melyen közreműködnek: *Nagy* László felolvasással, *Kassay* Póli, *Dávidházi* Vilma szavallattal, *Hettás* Gusztáv monologizálással, *Gáspár* Erzsébet éneklí, *Keffner* Gyula és *Koronkay* Ferencz zenével kísért duettel.

Dalárda. Gróf *Lázár* Ádám m. főjegyző kezdeményezésére, egyelőre oly czéllal, hogy a husvéti és

— Hát mostantól Szentmihály napig ráadnám a 7-ik százat csak segits rajtam most az egyszer!

— Nem lehet Ilia! — volt az egykedvű válasz.

— Tudtam domnule, adjon Isten jó éjszakát, s távozott Ilia zokogva, mint a gyermek, s megtörönten, mint vihar alatt a nádszál.

— Ilia! Ilia! kiált Elemér, kinek agyán gyorsan egy gondolat cikizzott át! Ilia megállj! Jere csak!

Ilia támolcogva tért vissza, de arcán a reménytelenség kiült, tudta mi fog következni.

— Ilia a pénz holnap meglesz, ha . . .

— Ha Marjuczát neked adom, ugy-e domnule Elemér?

— Igen! Lesz még több is, lesz amennyit akarsz, — Nuczunak is fog jutni valahányszor kér!

— Mit beszélsz domnule?! kiált fel remegő hangon Ilia.

— No, no, Ilia, minek ez a különös harag?

— Ilia, ki észrevette, hogy majd elárulta magát, igyekezett megnyugtanni Zomoboryt, hogy ez csak az öröme volt kitörése, hogy oly sok pénzt helyezett kilátásba.

Zomobory tette magát, hogy nem sejti, beletnyugodott s azzal váltak el, hogy döntsön Marjuczát, s reggel meg hozza a választ.

A kakas már másodikat kukurikolt, de az öreg Ilia még mindig tanácskozott Nuczuval.

(Vége köv.)

ügyességgel kuszott közelebb és közelebb azon irányban, honnét a hangot hallotta.

Egyszer csak tisztán hallja, hogy „Domnu Elemér”, ekkor még kíváncsibbá lett, hogy valjon miképpen is van ő ezen beszédben érdekelve.

— Nem lehet, — válaszolta Ilia.

— Miért ne? kérdé izgatóttan Nuczu, mert ő volt, ki Iliától ujabban pénzt akart csikarni.

— Mondtam már, hogy nem tehetem — felelte látható ingerültséggel Ilia — nem tehetem, nem tehetem!

— Miért? — faggatta újból Nuczu, ki türelmetlenkedett az Ilia hajthatatlansága miatt.

— Azért, mert leányom becsületét dobom vele oda!

— S mi történik a magadéval? — szolt ismét Nuczu.

— Mi történik? hát nem adtam én már neked eleget Nuczu? — hát nem osztottam meg veled testvériesen, s azután hányszor meg hányszor jöttél reám s elvitted megmaradt pénzem, kifogyasztottál utolsó pár ökrömből is, már földet is zálogosítottam el, ma-holnap az utcára kerülök s neked még mindig nem elég! Most már a leányom becsülete is kell.

— Jól van Ilia! ám lássad, a nagyobb bűnös te vagy, én óka ne legyek.

Mély csend követte e szavakat. Zomobory mindent tisztán hallott, szíve erősen dobogott, mert az eszköz kezében volt, melylyel Marjuczát hatalmába ejtheti.

A hallgatást Ilia törte meg hangos felsohajtással, miközben kérges tenyerével törülgette sűrűn alá hulló könnyeit.

Nuczu nyugtalanul járt alá s fel, Zomobory ezt

pünkösti ünnepek alatt a templomban összehittak egyházi énekekkel gyönyörködtessek a hívőket, dalárda alakult, melynek első gyűlése tegnap délután volt. Az egybehívottak névszerint: dr. *Bogdán* Andor, *Embery* Árpád, *Fejes* Áron, *Farczady* Lajos, ifj. *Jakab* Gyula, *Király* Aladár, *Konez* Ármin, dr. *Kassay* Albert, *Lázár* József, dr. *Lukácsffy* István, *Ráduly* János, *Szabó* András, *Szabó* István, *Szakács* Zoltán, *Szigethy* István, *Solymosi* Endre, dr. *Voith* Gerő. A dalárda, mint fentebb is jeleztük, egyelőre csak e két ünnepen fog szerepelni, de ha permanens lesz, hangversenyeket is fog rendezni.

A gymnasium ünnepélye. A kath. gymnasium tanári kara és ifjusága f. hó 3-án XIII. Leo pápa koronázásának 20-ik évfordulója alkalmából az intézet disztermében sikerült ünnepélyt rendezett. Szép megnyitó beszédet *Soó* Gáspár igazgató mondott, ezután *Madarász* Félix szavalt hatásosan. Ünnepi beszédet *Varga* Sándor hittanár mondott általános figyelem mellett. Az egyes számok között az intézet ének- és zenekara játszott.

Nehéz kitalálni. Egy vidéki laptársunk a multkor valami párbajozók a hírét hozván, a következőkép számolt be róla:

— Az egyik fél nehéz sebet kapott mellén; ellenfele pedig a levegőbe lőtt.

Kérdés: Hogy sebesült hát meg az első?

Öngyilkossági kísérlet. *Vizi* János, házi ezredünk közlegénye, f. hó 2-án délelőtt forgó pisztollyal mellbe lőtte magát. Állapota súlyos, de nem reménytelen.

Élve eltemetett kőfaragó. Szerkesztőségünk ajtaján halk kopogás hallszik...

— Szabad — szólék meg se fordulva.

Egy alak jött be, jobban mondva egy talian kalap, mely elfedte az egész embert.

— Tud maga németül? — kérde ő.

— Nem akarok tudni...

— Jó! akkor bemutatom magam magyarul, én — *Nikolosi* János kőfaragó vagyok...

A penna kiesett kezemből...

— Nem, az nem lehet... csak a szélelem?

— *Nikolosi* János vagyok — szólt haragosan.

— Értem kérem... de... de... ön a mult számunkban rettenetes kinok között meghalt(?)

— Épen ezért jöttem... tessék írni a mit diktálok.

— Igen kérem...

— Rektifikatio! — kiáltott ő.

— Igen kérem — szóltam én szelíden... az az pardon, nem találhatnánk egy jobb magyar szót?

— Rektifikatio! corpo di bacco!

— Tyű teringettét... tehát rektifikatio.

Rektifikatio. Én, *Nikolosi* János sirkőfaragó tisztelettel hozom tudomására mindenkinék, hogy nem haltam meg, hanem vígan élek. Az igaz, hogy engem harapott meg a veszett kutya — de bizonyosan a tudósító veszett meg tőlle.

Ő megelégedetten távozott — mi pedig kész örömmel tettünk eleget kívánságának.

Katonai jubileumi érem. Tudvalevő, hogy a császár-jubileum alkalmából emlékérmeket alapítottak, amelyet mindazok megkapnak, a kik 1848. decz. 2. és 1898. decz. 2. közti időközben a közös hadsereg, vagy a honvédség kötelékében tényleg szolgáltak. Azok közül, a kik már nem tartoznak a hadsereg kötelékébe, igényt formálhatnak az éremhez a volt tisztek, katonalelkészek, katonai tisztviselők, hadapródok, továbbá minden hadi éremmel bíró, rangosztályba nem sorolt havidíjas és a légénységi állományba tartozók, a kik a régi hadkiegészítő törvény alapján nyolcz, illetőleg az 1868. évi véderőtörvény rendelkezése szerint a hadseregben harmadik szolgálati évüket, a haditengerészetnél negyedik szolgálati évüket megkezdették, azok az egyévi önkéntesek, a kik nem lettek tisztekké, vagy hadapródokká, mindazok, a kik egy, illetőleg két évi szolgálati idejüket kitöltötték. Megjegyzendő, hogy azok, a kik ma is szolgálati viszonyon kívül állanak még, vagy tartalékosok, illetőleg tartósan szabadságoltak, nem tartoznak folyamodni éremért, mert azok ugyanis állományban vezetettek.

Közgyűlés A helybeli Önkéntes Tűzoltó-egylet 13-án d. u. 2 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart, a következő sorrenddel: 1. Titkári jelentés. 2. A mult közgyűlés által az alapsz. 19. §. f) pontja alapján kiküldött 3 nem tűzoltó-egyleti tag által felülvizsgált zárszámadások előterjesztése. 3. A ruházati és jutalmazási-alap zárszámadásának előterjesztése. 4. Költségvetés előterjesztése. 5. 5 és 10 éves szolgálati érmek kiosztása. 6. Új tagok felvétele. 7. Indítványok tárgyalása. 8. A parancsnokság lemondása és az új parancsnokok megválasztása. E közgyűlésre az egylet alapító, pártoló, működő és tiszteletbeli tagjai tisztelettel meghívotnak.

André sorsa. A hir után, hogy *Szibériában* két utast találtak, a kikről azt hiszik, hogy az északsarkra léghajón elindult *André és társa*, kétszeresen érdekes most a következő *stockholmi* tudósítás: *Nathorst* tanár, a ki nemsokára maga is élére áll egy északsarki expedíciónak, úgy vélekedik, hogy a kilátás nagyon is kedvező, hogy a közeledő nyár folyamán megbízható híreket lehessen szerezni az *André* expedíció sorsa felől. Már április végén több hajó indul Spitzberga felé, júniusban turistagözösök mennek ugyane jegestengeri sziget felé, végül pedig a szigetnek kevésbé látogatott partszékeit fogja pontosan megvizsgálni a svéd sarkexpedíció. Ha az *André*-féle expedíció tagjai eljutottak a *Ferencz József*-földre, úgy nem szenvedhettek szükségét, mert ott több jól felszerelt élélmezési rak-tár van, melyeknek helyét *André és társai pontosan ismerték*; júniusban vagy júliusban a *Wermann*-féle expedíció fog oda megérkezni. Ha *André* Novaja-Zemljában bocsátkozott le, akkor sincs ok aggodalomra. Ugyanez áll az északi *Grönlandban* történt kikötés esetére is; a léghajósok itt két expedícióval találkozhatnak nyáron. A legnagyobb szerencsétlenség az volna, mondja *Nathorst* tanár, ha az utasok az *amerikai* sarkvidéken szálltak le, mert ez esetben igen nehéz és igen hosszú utat kellett bejárniok, mielőtt emberi lakáshoz értek. *Nathorst* tanár különben a *Szibériából* Oroszországon át érkezett hírt nem igen hiszi.

Új sósó. A budapesti földtani társulat tegnapi fölölvásó ülésén Lengyel Béla dr. a szovátai Illyestó vizének vegyi elemzését mutatta be, egyszerű mind a tó keletkezésének történetét is ismertetve, mely rendkívül érdekes. A szovátai sóhegyek alján 1879-ben óriási robaj kíséretében omlott be a föld mintegy 8—10 hold területen, s a tátongó mélységet 60 Celsius fokú sós víz töltötte be. A tó vizét fürdőésre a beléje ömlő három hegyi patak vize teszi alkalmassá, s tulajdonosa, *Illyés* Lajos földbirtokos, a gyönyörű fekvésű tó körül nagyszabású fürdőhelyet akar létesíteni.

Egy falu pusztulása. A mult hónap 27-én esti 6 és 7 óra közt a Fogaras mellett levő *Bethlenben* tűz ütött ki, mely két és fél óra alatt 36 házat hamvasztott el. A tűz keletkezésének oka idáig még ismeretlen. A kis falu románajki lakosai közt nagy a nyomor.

Megjutalmazott jószág. A worcesteri püspök nemrég Banburgon át utazott, mely helyiség híres a jó lepényéről. A püspök a vonat várakozási idejét folhasználta arra, hogy egy fucskával hamarosan lepényt vásároltasson. Az egyházfejedelem jólelkű férfinak lévén, így szólt a gyermekhez: „Szaladj fiacskám és vegyél két lepényt, egyet nekem, egyet magadnak!” A vonat már indulóban volt, mikor a fiú visszarohan, a szája tele van lepénnyel és szuszogva mondja: „Itt van püspök ur, a másik lepény ára, mert csak egy volt ám a péknél.”

Magyarország képes útleírása. Budapest és Bécsben székelő *Lukcsa* kiadó vállalat a magyarországi idegen forgalom és a magyar kiviteli emelésére „Magyarország képes útleírása” czímen magyarul, német, franczia és angol nyelven egy füzetet ad ki. Minthogy nevezett vállalat egyik célja a magyar ipar és kereskedelem emelése, e füzetben szívesen közzé tesz bármely czégre vonatkozó adatokat — soronként 25 krért. A vállalat budapesti irodája VI., Teréz-körút 15. sz. alatt van.

Ládák szállítása. A m. kir. dohányjövédék központi igazgatósága 1898—1901. évi kész gyártmány láda szükségletét, melynek egy harmada, azaz egy évre eső részlete körülbelül 129,305 drb különböző méretű pakoló ládából áll, nyilvános pályázat útján kívánja biztosítani. Pályázati határidő 1898. márczius 15. Bántpénz 5%.

Közgazdaság.

A gazda hitele. Nagyon, nagyon sokszor lett már említés téve azokról a bajokról, a melyek különösen a gazdák hitelviszonyai körül észlelhetők, s el lettek ilyenkor mondva azok is, hogy ezeket a bajokat csakis a helyes alapokon nyugvó szövetkezetekkel lehet orvosolni. Különösen rosszak a gazdák hitelviszonyai itt Erdélyben, mert itt még a nemzeti-ségi surlódások is hozzájárulnak a kóros állapot növeléséhez.

De örömmel halljuk, hogy nagyszabású mozgalom indult abból a célból, hogy e súlyos viszonyokat gyökeresen megváltoztassák.

Az erdélyi gazdaközönség ugyanis már a mult év augusztus havában értekezletet tartott *Kolozsvárt*, a hol a saját részéről 15 tagu végrehajtóbizottságot választott azzal a meghagyással, hogy ez a bizottság a gazdasági egyesülettel együtt működjen közre, s. a szövetkezeti ügy támogatására a kormányhoz memorandumot adjon be, nemkülönben az erdélyi felekezeti státusokhoz és az erdélyrészi magyar közművelődési egyesülethez is kérelmet nyújtson át támogatás iránt. E végrehajtó bizottság megbízásában el is járt, a memorandumot és a kérelmeket személyesen nyújtotta át s mindenütt a legjobb indulattal találkozott.

A kormány gróf *Bethlen* Andrásnak és gróf *Bánffy* Györgynek a benyújtott memorandumra kijelentette, hogy a megalkotandó törvényjavaslat rendjén maga szándékozik intézkedni egy országos szövetkezeti középonti létesítése és annak kellő dotációja iránt. A mennyiben azonban ezen alkotás már a legközelebbi időben megvalósítható nem volna, hajlandó az erdélyrészi központi hitelintézet alapításához 200,000 frt névértékű üzletrész aláírásával hozzájárulni és azt is kieszközölni, hogy ezen hitelintézet kellő és jutányos leszámítolási hitelhez jusson.

Értesülésünk szerint eme nagyszabású támogatáson kívül a megalakítandó központi hitelintézetre 70,200 frt névértékű üzletrészt jegyeztek. És pedig az erdélyi róm. kath. státus jegyzett 30,000 frtot, az erdélyi gazdasági egylet 15,000 frtot, gróf *Bethlen* András 10,000 frtot, *Kolozsvármegye* 10,000 frtot, *P. Horváth* Kálmán 1000 frtot, dr. *Gidófalvy* István 1000 frtot, báró *Jósika* Samu 400 frtot, *Szentiványi* Gyula 300 frtot és 15 aláírás van még 100—100 frtról. Az ev. ref. és az unitárius státusok részéről pedig szintén nagybösszegű aláírás van kilátásba helyezve. Sajnálattal értesülünk, hogy egvedül az erdélyrészi magyar közművelődési-egyesület tagadta meg eme messzeható vállalat támogatását.

Kolozsvárról arról értesítenek bennünket, hogy az erdélyrészi központi hitelszövetkezet sorsa immár teljesen biztosítva van, és hogy az intézők mindent elkövetnek, hogy a szövetkezet mielőbb megkezdhesse áldásos működését.

Harmadosztályú kocsik a gyorsvonatokon. A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete a magyar királyi államvasutak igazgatóságától arra a kérésére, hogy a gyorsvonattal III. osztályú személykocsik is járjanak, a következő választ kapta:

A m. kir. államvasutakon és főleg azon vonalrészekén, a melyeken számottevő személyforgalmunk van, megfelelő számú és oly nagy sebességgel járó személyvonatok közlekednek, melyeknek igénybevétele mellett a III. osztályú utasok is céljukat elég gyorsan elérhetik. Azon kivételes esetben pedig, a midőn a személyvonatok menetsebessége a III. oszt. utasokat ki nem elégítheti, vagy a gyorsvonatok igénybevitelét más okok miatt teszi szükségessé, a m. kir. államvasutak személydijszabásának rendkívül olcsó díjtételei alkalmat nyújtanak a különben III. osztályban utazni szokott utasnak is, hogy számbavehető áldozat nélkül a gyorsvonat II. osztályát használhatja. Jelzett indokok folytán és mivel aránylag nagyobb sebességgel közlekedő I. és II. oszt. utasok által is már teljesen kibaszott gyorsvonataink terhelése III. oszt. kocsik csatolása által immár nem fokozható, ennél fogva a kérelmező egyesület kívánságát teljesíthetőnek nem találjuk.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok nem adatnak vissza Névtelen levelekre nem válaszolunk

O. J. Gy.-Fehérvár. Levél meg.

Senki. Személyesen átadott költeményét nyomtatásban kívánta látni. Tessék:

A sziv.

Mi a sziv, egy picinyke husdarab,
Mely szüntelen csip, ver, szur és harap.
Uralkodik fölötted. Megsebez,
Ha meg nem adod, a mi az övé.
S ha meg adod, akkor örömeben,
Lázong, szökdell, vadul ver erősen
S egész lényed gyönyörrel tölti el
S boldognak érzed te is magadot.
S mi az, a mi az övé: Szerelem!

Isten önnel!

Műkedvelő. 1. Télen a hölgy-világ nem visel matróz kaplapot, legfeljebb olyankat, a melyek a jegestengert járó matrózok fején láthatók. 2. Hogy vendégeket vacsora előtt illik-e czukorkákkal kínálni? Igen. Legalább kevesebbet esznek a vacsorából.

Szám 721—1898.
tlkvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósága részéről közhirre tétetik, miszerint Kassai F. Gyula sz.-udvarhelyi végrehajtónak Cseh Sándorné, Benkő Juliánna végrehajtást szenvedő ellen 150 frt s jár. kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó a sz.-udvarhelyi 622. sz. tjkvben foglalt $\frac{1}{6}$ -od részben alperes Cseh Sándorné szül. Benkő Juliánna, $\frac{1}{6}$ -od részben társtulajdonos Cseh Sándor, $\frac{2}{3}$ -ad részben: Vas Anna Asztalos Ferenczné, Vas Rózália, id. Gircsis Józsefné, Asztalos Ferencz és id. Gircsis József nevére irt A + 1109 $\frac{1}{2}$, 1109 $\frac{1}{2}$ hr. számú házak 960 frt kikiáltási árban az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben az 1898. évi április hó 27. napjának d. e. 9 órákor a székelyudvarhelyi kir. törvényszék tlkvi hivatal helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfognák adatni.

A venni szándékozók a becsárnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverezés további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. tlkvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Székely-Udvarhelyt, 1898. évi február hó 6-án.

Dr. Voith,
kir. törvényszéki egyes bíró.

300.000 kg. Poldiaczél.

Magyar aczélárugyár részvénytársaság.

A „Poldiaczél” gyártmányok egyedüli képviselte a magyar sz. korona országáiban
Gyárt és szállit:

„Poldiaczél”

mindennemű szerszámoknak kovácsolva és hengerelve.

Különleges aczélokat és kereskedelmi aczélokat

Poldiaczélból,

továbbá mindennemű kőfúróaczél.

Magyarországon egyedüli gyártói a

Holtzer Jakab és Tsa-féle

szabadalmazott különleges rugóaczélnak.

Kizárólagos gyártása

a „Lemoine”

modszert szerint előállított hord., ütköző-, tekeres- és csavarrugóknak mindenféle járművek számára.

Hintórugók.

Gyár, központi iroda és raktár

Budapest, VI. kerület, külső vaczi-út 65. szám.

A St. Egydy részleggyár

magyarországi vezérképviselőisége.

Sürgőnyezim: Magyaraczél Budapest.

Budapesti raktáron.

Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett
medve védjeggyel

valamennyi nagyobb

tűszer- és vaskereskedésben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss és valódi** magvakért, amely csomagok **ragasztva a medve, ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, úgy amint a mellékelt rajz is mutatja.

! FIGYELEM!

A legújabb javított, erősített magnetikus áramu villamos „Volta-kereszt” az összes eddigi készítményeket kétszeresen felülmúlja villamos erőben.

„Volta-kereszt”

„Volta-kettős-csillag”

Oly gyéneknek kik keresztet nem hordanak csillag alakban. Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy hordja mindig a

„VOLTA-KERESZTET”

mely az idegeket erősíti, megújítja a vért és az egész világon összehasonlíthatatlannak elismert szer a következő betegségek: köszvény, rheuma, neuralgia, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, sápkor, asthma, benuzás, görcsök, bőrbetegségek, aranyér, gyomorbajok, influenza, köhögés, sükettség, fülzúgás, fej- és fogfájás stb. stb. Az életerő önkénytelen elvesztése, tehetetlenség és elgyengülés a „Volta-kereszt” folytonos viselése által gyógyíthatók.

Hölgyek és leányok a kritikus időkben csakis a Volta-keresztet hordják, mert ez ugyszólván mindenkor csillapítja a fájdalmat. Villamos áramlata megóv kellemetlen következményektől, amely már oly sok fiatal életet oltott ki a kritikus időben.

Számtalan köszönő és elismerő levél áll rendelkezésre.

1 dbb ára 1 frt 80 kr.

2 frt beküldésével (bélyegeken is) bérmentve. Utánvét mellett 20 krral több. Viszont elárusítóknak megfelelő engedmény.

Valódi minőségben csak

TAUSIG J.

Budapest VIII., Csömöri-ut 23/a.

Értesítés.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség b. tudomására, miszerint Gergely József

a Kamgarn ruhák fényének tisztítására

szolgáló eljárás feltalálója és szabadalom tulajdonosától Budapesten, ezen eljárás

titkát és üzenjogát

költséget nem kimélve megszereztem s ennél fogva azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy nagyrabecsült megrendelőimnek ezen különlegesség segélyével minden igényeit kielégíthetem, a mennyiben a fényessé vált ruháknak eredeti matt színét vissza adva, esekély költség fejében ismét ujja alakítom.

Kiváló tisztelettel

Karimay Jenő

férfi-szabó.

Kiadó szállás!

Szombathalván az őrháztól 4-ik kőház. 4 szoba, kamra, konyha, nyári konyha, pincze, istálló Szent György-naptól kezdve

KIADÓ.

Értekezhetni ott helyben **Barabás Károlylyal.**

Szivattyukat

házi, ipari, mezőgazdasági építkezési és egyéb nyilvános ezélokra

kéz, járgány és erőhajtásra,

Tűzfecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári

tűzoltóságoknak.

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő peczegődör tisztító készülékeket, utczaí öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

A BPESTI SZIVATTYU és GÉPGYÁR R.-TÁRSASÁG

(ezelőtt VALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI., külső vaczi-ut 45.

Árjegyzék és költségvetések ingyen es bérmentve.

Nyomatott Becek D. Fia könyvnyomdájában Sz.-Udvarhelyt.